

B. A. II SEMESTER – III 2025-26

Paper No-3 Course Category: MAJOR Mandatory

Course Name: निवडक मराठी कथा Course Code: BAU0325MML201C01

Course Credits: 04

Teaching Hours - 60

Marks: Semester End Exam: 80 Internal Assessment: 20 Total Marks: 100

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी (NATURE OF QUESTION PAPER AND SC MARKING)

अ) एकूण गुण ८० श्रेयांक ४ (FOR FOUR CREDITS: Total Marks: 80 (Written))

प्रश्न क्र १. बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न (दहा प्रश्न) (प्रत्येकी २ गुण)	गुण-२०
प्रश्न क्र २. लघुत्तरी प्रश्न / टीपा (सहा पैकी चार)	गुण-२०
प्रश्न क्र ३. लघुत्तरी प्रश्न (चार पैकी दोन)	गुण-२०
प्रश्न क्र ४. अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	गुण-२०

ब) अंतर्गत मूल्यमापन (INTERNAL ASSESSMENT)

गुण-२०

प्रश्न पेढी

प्रश्न क्र. १ रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा.

१. श्री. म. माटे यांची 'शंभू शिखराचा राजा' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतली आहे.

अ. चित्रपट ब. माणुसकीचा गहिवर क. मी व मला दिसललेले जग ड. केसरी प्रबोध

२. श्री. म. माटे यांनी कोठे झालेल्या साहित्य चे अध्यक्ष पद भूषवले होते.

अ. सातारा ब. सांगली क. सोलापूर ड.कोल्हापूर

३. श्री.म. माटे यांचा 'माणुसकीचा गहिवर' हा कथासंग्रह कधी प्रसिद्ध झाला?

अ. १९४९ ब. १९५७ क. १९६० ड. १९४७

४. श्री. म. माटे यांची 'शंभू शिखराचा राजा' ही कथा कोणत्या भागातील आहे.

अ. पंढरपूर ब. शिखर शिंगणापूर क. आळंदी ड. जोतिबा

५. शंकर पूर्वापार चालत आलेली कोणती वारी करायचा?

अ. शिखर शिंगणापूरची ब. पंढरपूरची क. आळंदीची ड. काशीची

६. 'शंभू शिखराचा राजा' ही कथा कोणत्या दोन पत्रांच्या भोवती फिरते?

अ. शंकर, पार्वती ब. बीबीजण, पोरसवदा बाई क.

७. 'मायावणी' ही कथा कोणी लिहली?

अ. श्री. म. माटे ब. व्यकटेश माडगूळकर क. बापूसाहेब चोरघडे ड. गंगाधर गाडगीळ

८. जीजाच्या मुलाचे नाव काय होते?

अ. रामा ब. शंकर क. मुकुंदराय ड.नारायणराव

९. 'कडू आणि गोड' या कथेतून गंगाधर गाडगीळ यांनी कोणाच्या जीवनाचे चित्रण केले आहे?

अ. नवीन लग्न झालेल्या स्त्रीचे ब. शिकत असलेल्या मुलीचे

क. नोकरी करत आलेल्या स्त्रीचे ड. गरीब स्त्रीचे

१०. मुकुंद रायांचा व्यवहार कसा नव्हता?

अ. खोटा ब. खरा क. चांगला ड. बरा

११. मुकुंद रायांना परिसरात काय म्हणून ओळखले जात होते?

अ. कपटीबाबा ब. रामजीबाबा क. भोदुबाबा ड. विषारीबाबा

१२. मुकुंद रायांच्या पत्नीचे नाव काय होते?

अ. सोईराबाई ब. रमाबाई क. जानकीबाई ड. विठाबाई

१३. जानकीबाईंना लोक कोणत्या नावाने संबोधत होते?

अ. मायबाई ब. माऊली क. आई ड. वरील पैकी नाही

१४. मायबाई भावाच्या गावी का जात होत्या?

अ. बारसेसाठी ब. लग्नासाठी क. दिवाळीसाठी ड. सुट्टीसाठी

१५. 'मायवाणी' या कथेच्या शेवटी ज्ञानेश्वरी ग्रंथातील कितव्या अध्यायातील कितवी ओवी आली आहे?

अ. १५ वा अध्याय ७८ वी ओवी ब. १६ वे अध्याय १४४ वी ओवी

क. १ ले अध्याय २३ वी ओवी ड. वरील पैकी नाही

१६. वामन चोरघडे यांच्या कथेतून खालीलपैकी कशाचे दर्शन घडते?

अ. संस्कृती ब. मानवी मूल्यांचे क. शहरीकरणाचे ड. आधुनिकतेचे

१७. जीजाची जमीन कोणाकडे गहाण पडलेली होती?

अ. सावकाराकडे ब. खोताकडे क. अमलदाराकडे ड. वरील पैकी नाही

१८. माडगूळकरांच्या कथेतून कोणत्या परिसरातील माणसांच्या प्रवृत्तींचे दर्शन घडते?

अ. माणदेशी ब. शहरी क. मागासवर्गीय ड. परदेशी

१९. जीजा कोणाला विकून गहाण ठेवलेली जमीन सोडवण्याचे स्वप्न पाहते?

अ. गायी ब. म्हशीला क. खोंडाला ड. पिलांना

२०. रामाने आपल्या कालवडीचे नाव काय ठेवले होते?

अ. पुतळी ब. राणी क. नानी ड. पिवळी

२१. जीजा आणि रामा उदासीन का झाले?

अ. कालवड झाल्यामुळे ब. खोंड झाल्यामुळे क. नवीन कपडे न मिळाल्यामुळे ड. वरील पैकी नाही

२२. सुशीला ला का राग आला?

अ. जेवण न केल्यामुळे ब. बंब न पेटवल्यामुळे क. लाईट गेल्यामुळे ड. उशिरा उठल्यामुळे

२३. सुशीलाच्या घरात दम्याचा त्रास कोणाला होता?

अ. सासूबाई ब. थोरल्या जाऊबाई क. दिरांना ड. मधल्या जाऊबाई

२४. आंधोळीसाठी आल्यानंतर कोणाला गरम पाणी नसते?

अ. सासूबाई ब. नवऱ्याला क. दिरांना ड. मधल्या जाऊबाई

२५. घरात सारखा ताप कोणाला भरत असतो?

अ. सासऱ्याला ब. रधू क. सुशीला ड. नारायणराव

२६. घरामध्ये एका खोलीत स्वतःला कोणी कोंडून ठेवलेले असते?

अ. सासऱ्यानी ब. रधू क. सुशीला ड. नारायणराव

२७. सुशीलावर सासूबाई किती रुपये चोरण्याचा आरोप करते?

अ. पाच ब. दहा क. वीस ड. बारा

२८. 'कडू आणि गोड' या कथासंग्रहामध्ये माडगूळकरांनी कोणत्या समाज्याच्या मानसिकतेचे वर्णन केलेले आहे?

अ. गरीब ब. माध्यमवर्गीय क. उच्चभ्रू ड. श्रीमंत

२९. दि. बा. मोकाशी यांची 'आता अमोल सुनांसि आले' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेण्यात आलेले आहे?

अ. अमोद सुनांसि आले ब. लामणदिवा क. वाणवा ड. अमोद

३०. 'आता अमोल सुनांसि आले' या कथेचा नायक खालीलपैकी कोण आहे?

अ. रामाजी लोहार ब. संतू वाणी क. शिवा नेमाणे ड. गोविंद भाजीवाला

३१. गावातील वारकरी वाण्याच्या घरात का जमले होते?

अ. गप्पा मारण्यासाठी ब. ज्ञानेश्वरीच्या वाचनासाठी क. गाय अडली होती म्हणून ड. खूप पाऊस पडत होता म्हणून

३२. कोणाचा तरुण मुलगा पुराच्या पाण्यात वाहून गेला होता?

अ. रामाजी लोहार ब. संतू वाणी क. शिवा नेमाणे ड. गोविंद भाजीवाला

३३. पोथी वाचण्यासाठी कोण बसला होता?

अ. रामाजी लोहार ब. संतू वाणी क. शिवा नेमाणे ड. गोविंद भाजीवाला

३४. कोणाची गाय अडली होती?

अ. रामाजी लोहार ब. संतू वाणी क. शिवा नेमाणे ड. गोविंद भाजीवाला

३५. गावातील दिलखुलास व्यक्तिमत्व म्हणून कोणाला ओळखले जात होते?

अ. रामाजी लोहार ब. संतू वाणी क. शिवा नेमाणे ड. गोविंद भाजीवाला

३६. चलो ना वाली ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतलेली आहे?

अ. थालीपीठ ब. एक मुरगी क. थोडीसी जो पी ली ड. एक सुन्हेरा ख्वाब

३७. अलकाच्या घराच्या खिडकीतून कोणती बिल्डिंग दिसत होती?

अ. एव्हरसाइन बिल्डिंग ब. नीलम मॅन्शन क. धाकू प्रभुची चाळ ड. वरील पैकी नाही

३८. अलका कोठे राहत होती?

अ. एव्हरसाइन बिल्डिंग ब. नीलम मॅन्शन क. धाकू प्रभुची चाळ ड. वरील पैकी नाही

३९. भरतच्या मित्राचे नाव काय होते?

अ. शंकर ब. मनोहर क. शिवा. ड. आसामी

४०. नीलम मॅन्शन मधील बाई पुरुषांना काय म्हणून हाक मारत असे?

अ. आओ ना.. ब. चलो ना... क. ऐ मेरे दिल ड. ऐ आसामी

४१. 'चलो ना वाली' ही कथा कोणत्या भागातील लोकांचे दर्शन घडवते?

अ. ग्रामीण ब. महानगरीय क. वाड्यातील ड. वरील पैकी नाही

४२. 'पाऊस आला मोठा' ही कथा गौरी देशपांडे यांच्या कोणत्या कथासंग्रहातून घेतलेली आहे?

अ. कथा गौरीची ब. निरगाठी क. गोफ ड. चंद्रिके गं सरीके

४३. 'पाऊस आला मोठा' ही कथा कोणत्या आशयावर आधारलेली आहे?

अ. पती - पत्नी संवाद ब. मानवी नातेसंबंध क. दुःखी भावना ड. समानता

४४. लेखिका आपल्या आईला कोणत्या नावाने संबोधित होते?

अ. माँ ब. अम्मी क. आई ड. अक्का

४५. आप्पांनी दुसरे लग्न किती वर्षांच्या मुली सोबत केलेले होते?

अ. ३५ ब. २० क. २१ ड. २३

४६. आम्मीचे नाव काय होते?

अ. शारदा ब. सावित्री क. अमला ड. पार्वती

४७. लेखिकेने आपले शिक्षण कोणत्या विषयातून पूर्ण केले?

अ. सायकॉलॉजी ब. सोशॉलॉजी क. इकॉलॉजी ड. वरील पैकी नाही

४८. सावित्रीच्या वडिलांना शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर लेखिकेने काय करावे असे वाटत होते?

अ. नोकरी ब. लग्न क. व्यवसाय ड. शेती

४९. भाऊंना काय केल्यानंतर पत्नीची आठवण येत असेल?

अ. सकाळी उठल्यावर ब. रजईवर हात ठेवताना क. सूर्यप्रकाश पडल्यानंतर ड. राणी आल्यावर

५०. भाऊंच्या पत्नीने रजईवर रेशमी कपड्याने काय बनवले होते?

अ. हत्ती ब. फुलपाखरू क. तुळशीवृंदावन ड. समई

५१. भाऊंना चहा वर कोण आणून देत असे?

अ. माधव ब. नाना क. रमाकाकू ड. सुनबाई

५२. राणी ही भाऊची कोण होती?

अ. मुलगी ब. सुन क. नात ड. बहीण

५३. भाऊ किती दिवस शुद्धीवर नव्हते?

अ. दोन दिवस ब. आठवडाभर क. चार दिवस ड. महिनाभर

५४. सिगरेटचा वास कोणच्या आयुष्याला होता?

अ. माधव ब. नाना क. भाऊ ड. वरील पैकी नाही

५५. बाबुराव बागुल यांची 'भूक' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेण्यात आलेली आहे?

अ. जेव्हा मी जात चोरली होती ब. मरण स्वस्त होत आहे क. सूड ड. वरीलपैकी नाही

५६. जी.ए. कुलकर्णी यांची 'राणी' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतली आहे?

अ. निळासावळा ब. काजळमाया क. रमलखुणा ड. सांजशकून

५७. 'भूक' या कथेमध्ये तापाने कोण फणफणत होते?

अ. भागू कोळीण ब. भिका क. साटव ड. पाटील बाई

५८. गावात भाकरी मागायला केलेला भिका काय घेऊन परत येतो?

अ. तांदूळ ब. भाजी क. भाकरीचे तुकडे ड. फळे

५९. लहान मुले नदी जवळ खड्ड्यात काय करत होती?

अ. मासे मारत होती. ब. सापांना दगड मारत होती. क. अंधोळ करत होते ड. पाय सोडून बसले होते

६०. भिका भागू कोळीला मासा पकडून आणण्यासाठी सांगतो?

अ. देवमासा ब. अहिर क. खावल्या मासा ड. काळा मासा

६१. रात्री मासा खाल्ल्यानंतर कोणाला वाईट स्वप्न पडते?

अ. भागू कोळीण ब. भिका क. साटव ड. पाटील बाई

६२. भाकू कोळी अंधारात काय पकडून आणते?

अ. देवमासा ब. अहिर क. खावल्या मासा ड. साप

६३. रात्रीच्या अंधारात भागू कोळीण आपल्या मुलांना काय खायला घालते?

अ. देवमासा ब. अहिर क. खावल्या मासा ड. साप

६४. मासा समजून साप खाल्ल्याने कोणाचा जीव जातो?

अ. भागू कोळीण ब. भिका क. साटव ड. पाटील बाई

६५. भूक या कथेतून बाबुराव बागुल यांनी कोणत्या संघर्षाची कथा मांडली आहे?

अ. भुकेच्या ब. मान सम्मानच्या क. स्त्रीच्या अनुभवाची ड. वरील पैकी नाही

६६. चारुता सागर यांच्या कथेचे कोणत्या भाषेमध्ये भाषांतर झाले आहे?

अ. हिंदी ब. इंग्रजी क. कन्नड ड. गुजराती

६७. दिनकर दत्तात्रय भोसले उर्फ चारुता सागर यांची 'वाट' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतली आहे?

अ. नागीण ब. नदीपार क. मामाचा मळा ड. वरील पैकी नाही

६८. 'वाट' या कथेतून कोणत्या लोकांच्या जीवनाचे दर्शन घडते.

अ. पारधी समाजाचे ब. ग्रामीण समाजाचे क. शहरी समाजाचे ड. पांढरपेशा समाजाचे

६९. जखच्या पारधी दांडोबाच्या घडीला किती दिवस वस्ती करून राहतो?

अ. आठवडाभर ब. महिनाभर क. सहा महिने ड. वर्षभर

७०. पारधी समाजाच्या परंपरेनुसार शेवटच्या सणाचा सांगावा कोणत्या ठिकाणी गावात फोडला जातो?

अ. पारावर ब. मंदिरासमोर क. बाजारात ड. नदीवर

७१. जखच्यांची कोण कधीही मृत्यू पावणार होती?

अ. म्हातारी ब. मालकीण क. शेजारीन ड. पाहुण्यातली बाई

७२. जाखन्याच्या मुलीचे नाव काय होते?

अ.कावरी ब.बावरी क.भावरी ड.सवारी

७३. चित्रे यांची 'ऑफीस' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेण्यात आलेली आहे?

अ. शिबाराणीच्या शोधात ब. तिरकस आणि चौकस क. पुन्हा तुकाराम ड.ऑफीस

७४. ऑफीस ही कथा कोणत्या देशातील मितकातील संगीतकारच्या वर आधारित आहे?

अ.जर्मनी ब.रशिया क.ग्रीक ड.जपान

७५. ऑफीसने सर्व लोकातून खाली जाताना काय करू नये अशी अट होती?

अ. मागे वळून पाहू नये ब.डोळे बंद करू नये क. मध्येच थांबू नये ड.वरीलपैकी नाही

७६. ऑफीसच्या प्रियसी चे नाव काय होते?

अ. युरीडाईस ब.अॅना क. मरिया ड. ज्युली

७७. शंकरराव खरात यांची 'सांगावा' ही कथा कोणत्या कथासंग्रहातून घेतली आहे?

अ. दवंडी ब. सुटका क. तडीपार ड. सांगावा

७८. 'सांगावा' या कथेतून कोणत्या लोकांच्या जीवनाचे दर्शन घडते.

अ.दलित जातीच्या ब. ग्रामीण समाजाचे क.शहरी समाजाचे ड.पांढरपेशा समाजाचे

७९. गावातील जमीनदार आणि प्रशासनातील व्यक्तीच्या सेवेसाठी कोणत्या समाजाच्या कुटुंबाकडे गावकी येत असे ?

अ.महार ब. कुणबी क. वाणी ड. शेतकरी

८०. रामा महार कुंडलिक जाधवच्या कोणाच्या निधनाचा सांगावा घेऊन जातो?

अ.आई ब. बहिण क. मुलगा ड.पत्नी

८१. रामा महाराचा मुलगा रामाला काय आनले हे विचारतो?

अ. कपडे ब. लाडू क. भाकरी ड.खेळणे

८२. कुंडलिक जाधव रामा महाराला कोणाला सांगावा सांगण्यासाठी पाठवतो?

अ.आई ब. बहिण क. मुलगा ड.पत्नी

प्रश्न क्र.२ लघुत्तरी प्रश्न (सहा पैकी चार)

गुण २०

१. कथेची संकल्पना स्पष्ट करा.

२. कथेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

३. अनुभव किंवा कथाबीज, कथानक, पात्र / व्यक्तिचित्रण, वातावरण, निवेदन, भाषाशैली, संवाद या कथेच्या घटकापैकी कोणत्या ही एका घटकाची माहिती लिहा.

४. मराठी कथेची वाटचाल थोडक्यात लिहा.

५. मराठी कथेच्या वाटचालीतील कोणत्याही एका कालखंडाचा थोडक्यात आढावा घ्या.

६. 'शंभू शिखराचा राजा' या कथेतून शंकरच्या सुटके साठी केलेल्या व्रतचे वर्णन करा?

७. मुकुंदराय यांच्या स्वभावाचे वर्णन करा.

८. 'त्याची गाय व्याली' या कथेची भाषा शैली लिहा.

९. सुशीला या पत्राचे वर्णन करा.

१०. 'आता अमोद सुनांसि आले' या कथेची वातारणात निर्मिती विषयी माहिती लिहा .

११. अलकावर आलेल्या वाईट प्रसंगाची चर्चा करा.
१२. आम्मी या पत्राची व्यक्तिरेखा मांडा.
१३. भाऊ या पत्राच्या आयुष्यातील दुख मांडा.
१४. भागू कोळीण याच्या कुटुंबाला आलेल्या प्रसंगाचे वर्णन करा.
१५. ग्रीक दंतकथेचा संदर्भ द्या.
१६. रामाला गावकी करताना कोणती कामे करावी लागत असे त्याची माहिती द्या.

प्रश्न क्र. ३ लघुत्तरी प्रश्न (चार पैकी दोन)

गुण २०

१. कथानक या घटकाची माहिती लिहा?
२. 'मायावणी' या कथेतून येणाऱ्या पत्राच्या स्वभाव वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
३. 'त्याची गाय व्याली' या कथेतील पात्रांचे वर्णन करा?
४. श्री. म. माटे यांच्या 'शंभू शिखराचा राजा' कथेचे थोडक्यात विश्लेषण करा ?
५. रामा लोहार यांच्या स्वभाव विशेष वर्णन करा?
६. 'चलो ना वाली' या कथेचे थोडक्यात विश्लेषण करा?
७. 'पाऊस आला मोठा' या कथेतील पात्रांचे वर्णन करा?
८. भाऊ आणि राणी यांच्या प्रेमळ संबंधाचे वर्णन करा?
९. 'भूक' या कथेचे थोडक्यात विश्लेषण करा?
१०. 'ऑर्फियस' या कथेचे वेगळेपण स्पष्ट करा?
११. रामाला सांगावा देताना आलेल्या अनुभवाचे वर्णन करा?
१२. 'वाट' या कथेतील पात्रांचे वर्णन करा?

प्रश्न क्र. ४ दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)

गुण १०

१. शंकर या पत्राचे वर्णन करा?
२. वामन चोरघडे यांच्या 'मायावणी' या मानवी मूल्यांचे दर्शन कसे घडते ते सविस्तर लिहा.
३. व्यंकटेश माडगूळकर यांच्या 'त्याची गाय व्याली' या कथेचे कथा घटकानुसार आशय सौंदर्य स्पष्ट करा ?
४. गंगाधर गाडगीळ यांच्या 'कडू आणि गोड' या कथेतून मध्यमवर्गीय माणसांच्या मानसिक आणि भावनिकदृष्ट्या विविध अंगानी केलेले चित्रण स्पष्ट करा ?
५. दि. बा. मोकाशी यांच्या 'आता अमोद सुनांसि आले' या कथेचे कथा घटकानुसार आशय सौंदर्य स्पष्ट करा ?
६. भाऊ पाध्ये यांच्या 'चलो ना वाली' या कथेच्या आधारे महानगरीय जीवनातील दाहकता स्पष्ट करा ?
७. जी. ए. कुलकर्णी यांच्या 'राणी' कथेतून मानवी नाते संबंध आणि नियतीचे आलेले वर्णन करा ?
८. गौरी देशपांडे यांनी 'पाऊस आला मोठा' या कथेतून मानवी नातेसंबंधाचे कसे वर्णन केले आहे ते सविस्तर लिहा.
९. बाबुराव बागूल यांच्या 'भूक' या कथेतून भागू कोळीण याच्या आयुष्यातील मांडलेल्या व्यथांचे वर्णन करा ?
१०. चारुता सागर यांनी 'वाट' कथेतून पारधी समाज्याच्या खडतर जीवनाचे केलेले वर्णन सविस्तर लिहा.
११. 'ऑर्फियस' या कथेतून दिलीप चित्रे यांनी मानवी अस्तित्वाचा शोध कशा प्रकारे घेतला आहे त्याचे वर्णन करा ?
१२. शंकरराव खरात यांनी गावकी करणाऱ्या दलित समाज्यातील रामच्या भूक आणि दारिद्र्याचे वर्णन 'सांगावा' या कथेत कशाप्रकारे मांडले आहे त्याची चर्चा करा ?